A BIZOTTSÁG (EU) 2022/720 RENDELETE

(2022. május 10.)

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a megállapodások és összehangolt magatartások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1965. március 2-i 19/65/EGK tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 1. cikkére,

e rendelet tervezetének közzétételét követően ([2]),

a versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) A 19/65/EGK rendelet felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdését rendeleti úton alkalmazza a 101. cikk (1) bekezdésének hatálya alá tartozó vertikális megállapodások és azoknak megfelelő összehangolt magatartások egyes csoportjaira.

(2) A 330/2010/EU bizottsági rendelet ([3]) meghatározza a vertikális megállapodások azon csoportjait, amelyek a Bizottság álláspontja szerint általában kielégítik a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeket. A 2022. május 31-én hatályát vesztő 330/2010/EU rendelet alkalmazásával kapcsolatos tapasztalatok általában véve kedvezőek voltak, amint azt az említett rendelet értékelése is megmutatta. Figyelembe véve ezeket a tapasztalatokat, valamint az új piaci fejleményeket – például az e-kereskedelem térnyerésével, és a vertikális megállapodások új vagy gyakoribb típusával kapcsolatos tapasztalatokat –, indokolt új csoportmentességi rendeletet elfogadni.

(3) A megállapodások azon csoportja, amely úgy tekinthető, mint amely általánosságban eleget tesz a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésében megállapított feltételeknek, magában foglalja az áruk és szolgáltatások vételére, illetve eladására irányuló vertikális megállapodásokat, amennyiben ezek a megállapodások nem versenytárs vállalkozások között, bizonyos versenytársak között, vagy árukat értékesítő kiskereskedők egyes társulásai között jöttek létre. Magában foglalja továbbá azokat a vertikális megállapodásokat is, amelyek szellemitulajdon-jogok átruházására vagy használatára vonatkozó kiegészítő rendelkezéseket tartalmaznak. A „vertikális megállapodások” kifejezést úgy kell értelmezni, hogy az magában foglalja a megfelelő összehangolt magatartásokat is.

(4) A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének rendelet általi alkalmazásához nem szükséges meghatározni azokat a vertikális megállapodásokat, amelyek a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése alá tartozhatnak. A Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése szerinti megállapodások egyedi elbírálása során számos tényezőt kell figyelembe venni, különösen a keresleti és a kínálati oldalt jellemző piaci szerkezetet.

(5) Az e rendelettel megállapított csoportmentesség kedvezményét azokra a vertikális megállapodásokra kell korlátozni, amelyekről megfelelő bizonyossággal feltételezhető, hogy megfelelnek a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

(6) A vertikális megállapodások bizonyos fajtái a termelési vagy forgalmazási láncon belül a részt vevő vállalkozások közötti jobb együttműködés megkönnyítése révén javíthatják a gazdasági hatékonyságot. E megállapodások különösen a felek tranzakciós és forgalmazási költségeinek csökkentéséhez, valamint eladásaik és befektetéseik optimális szintjének kialakulásához vezethetnek.

([1]) HL 36., 1965.3.6.

([2]) HL C 359., 2021.9.7., 1. o.

([3]) A Bizottság 330/2010/EU rendelete (2010. április 20.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének vertikális megállapodások és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról (HL L 102., 2010.4.23., 1. o.).

(7) Annak a valószínűsége, hogy az ilyen hatékonyságnövelő hatások túlsúlyban vannak a vertikális megállapodásokban foglalt korlátozásoknak tulajdonítható versenyellenes hatásokhoz viszonyítva, a megállapodásban részt vevő felek piaci erejének szintjétől és mindenekelőtt attól függ, hogy az említett vállalkozások milyen mértékű versennyel szembesülnek olyan áruk vagy szolgáltatások más szállítói részéről, amelyeket a vevők egymással felcserélhetőnek vagy helyettesíthetőnek tekintenek a termékek jellemzői, ára és rendeltetése alapján.

(8) Vélelmezhető, hogy amennyiben a megállapodásban részt vevő vállalkozások piaci részesedése egyenként nem haladja meg a 30 %-ot, azok a vertikális megállapodások, amelyek nem tartalmazzák a súlyosan versenyellenes korlátozások bizonyos típusait, általában a termelés vagy a forgalmazás javulásához vezetnek, és a fogyasztók számára méltányos részesedést biztosítanak a keletkező haszonból.

(9) A 30 %-os piaci részesedési küszöb felett nem vélelmezhető, hogy a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó vertikális megállapodások általában olyan jellegű és mértékű objektív előnyökkel járnának, amelyek a szóban forgó megállapodások által a verseny tekintetében előidézett hátrányokat ellensúlyoznák. Ugyanakkor nincs olyan vélelem, miszerint ezek a vertikális megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá esnek, vagy nem felelnek meg a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében megállapított feltételeknek.

(10) Az onlineplatform-gazdaság egyre fontosabb szerepet játszik az áruk és szolgáltatások forgalmazásában. Az onlineplatform-gazdaságban tevékenykedő vállalkozások az üzletkötés új formáit honosítják meg, amelyek közül néhányat nem könnyű a hagyományos gazdaságra jellemző vertikális kapcsolatokat leíró fogalmak alapján kategorizálni. Az online közvetítő szolgáltatások lehetővé teszik a vállalkozások számára különösen, hogy árukat vagy szolgáltatásokat kínáljanak más vállalkozások vagy a végső felhasználók számára azzal a céllal, hogy megkönnyítsék a közvetlen ügyletek kezdeményezését a vállalkozások között, valamint a vállalkozások és a végső felhasználók között. Az online közvetítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó megállapodások vertikális megállapodások, ezért esetükben lehetővé kell tenni, hogy az e rendeletben meghatározott feltételek mellett részesülhessenek az e rendeletben megállapított csoportmentességben.

(11) E rendelet alkalmazásában ki kell igazítani az online közvetítő szolgáltatásnak az (EU) 2019/1150 európai parlamenti és tanácsi rendeletben ([4]) használt meghatározását. Különösen a Szerződés 101. cikke céljának való megfelelés érdekében az e rendeletben használt fogalommeghatározásnak a vállalkozásokra kell vonatkoznia. A fogalommeghatározásnak azokat az online közvetítő szolgáltatásokat is magában kell foglalnia, amelyek megkönnyítik a vállalkozások közötti közvetlen ügyletek kezdeményezését, valamint azokat, amelyek megkönnyítik a vállalkozások és a végső felhasználók közötti közvetlen ügyletek kezdeményezését.

(12) A kettős forgalmazás arra a helyzetre utal, amikor a szállító nemcsak az upstream, hanem a downstream szinten is értékesít árukat vagy szolgáltatásokat, és ezáltal versenyez a független forgalmazóival. Ebben az esetben különösen súlyos korlátozások hiányában, és feltéve, hogy a vevő nem versenyez a beszállítóval az upstream szinten, a vertikális megállapodás által a szállító és a vevő közötti, downstream szinten fennálló versenyhelyzetre gyakorolt potenciális negatív hatás jelentéktelenebb, mint a vertikális megállapodás által általában a versenyre gyakorolt pozitív hatás az upstream vagy downstream szinten. E rendeletnek ezért mentesítenie kell az ilyen kettős forgalmazási helyzetekben kötött vertikális megállapodásokat.

(13) A szállító és a vevő közötti információcsere hozzájárulhat a vertikális megállapodások versenyt támogató hatásaihoz, különösen a termelési és forgalmazási folyamatok optimalizálásához. A kettős forgalmazás esetében azonban bizonyos típusú információk cseréje horizontális aggályokat vethet fel. Ezért ez a rendelet csak akkor mentesítheti a szállító és a vevő közötti információcserét a kettős forgalmazás esetében, ha az információcsere közvetlenül kapcsolódik a vertikális megállapodás végrehajtásához, és arra szükség van a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások előállításának vagy forgalmazásának javításához.

(14) A vertikális megállapodások kettős forgalmazás esetén történő mentesítésének indoka nem vonatkozik az online közvetítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó vertikális megállapodásokra, amennyiben az online közvetítő szolgáltatás nyújtója szintén versenytárs vállalkozás a közvetített áruk vagy szolgáltatások értékesítésének érintett

([4]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1150 rendelete (2019. június 20.) az online közvetítő szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról (HL L 186., 2019.7.11., 57. o.).

piacán. Az ilyen hibrid funkcióval rendelkező online közvetítő szolgáltatások nyújtói képesek lehetnek arra, illetve érdekeltek lehetnek abban, hogy befolyásolják a verseny eredményét a közvetített áruk vagy szolgáltatások érintett piacán. Ez a rendelet ezért nem mentesítheti az ilyen vertikális megállapodásokat.

(15) Ez a rendelet nem mentesítheti az olyan korlátozásokat tartalmazó vertikális megállapodásokat, amelyek valószínűleg korlátozzák a versenyt és megkárosíthatják a fogyasztókat, vagy amelyek nem nélkülözhetetlenek a hatékonyságnövelő hatások kiváltásához. Az e rendelettel létrehozott csoportmentesség kedvezményéből különösen azokat a vertikális megállapodásokat kell teljes mértékben kizárni, amelyekben a verseny súlyos korlátozásának bizonyos típusai – mint például a minimális és rögzített viszonteladási árak, valamint a területvédelem bizonyos típusai vagy az internet online értékesítés céljából történő hatékony használatának vagy bizonyos online reklámcsatornák korlátozása – találhatók meg. Ennek megfelelően az e rendelettel létrehozott csoportmentességnek ki kell terjednie az online értékesítésre és az online reklámozásra vonatkozó korlátozásokra, feltéve, hogy e korlátozások sem közvetlenül, sem közvetve, önmagukban vagy a felek ellenőrzése alatt álló egyéb tényezőkkel együtt nem irányulnak annak megakadályozására, hogy a vevő vagy ügyfelei hatékonyan használják az internetet arra, hogy a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat meghatározott területeknek vagy vevőknek értékesítsék, vagy hogy megakadályozzák a teljes online hirdetési csatorna, például ár-összehasonlító szolgáltatások vagy keresőmotoros hirdetések használatát. Például az online értékesítési korlátozások nem részesülhetnek az e rendelettel létrehozott csoportmentességből, ha e korlátozások célja annak közvetlen vagy közvetett megakadályozása, hogy jelentősen csökkentsék a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások online értékesítésének összesített volumenét az érintett piacon, vagy a fogyasztók azon lehetőségét, hogy a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat online vásárolják meg. A korlátozásnak a 4. cikk e) pontja szerinti különösen súlyosnak minősítéséhez figyelembe lehet venni a korlátozás tartalmát és összefüggéseit, de a korlátozás nem függhet a piac sajátos körülményeitől vagy a felek egyedi sajátosságaitól.

(16) E rendelet nem mentesíthet olyan korlátozásokat, amelyekről nem feltételezhető megfelelő bizonyossággal, hogy megfelelnek a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek. Az érintett piacra való bejutás biztosítása, valamint az ott történő összejátszás megakadályozása érdekében a csoportmentességet bizonyos feltételekhez kell kötni. E célból a versenytilalmi kötelezettségekre vonatkozó mentesítést azokra a kötelezettségekre kell korlátozni, amelyek időtartama nem haladja meg az öt évet. Ugyanígy ki kell zárni az e rendelet által biztosított kedvezmény hatálya alól azokat a kötelezettségeket, amelynek értelmében egy szelektív forgalmazási rendszer tagjai nem értékesíthetik meghatározott versenytárs szállítók márkáit. Az e rendelet által biztosított kedvezményt nem lehet alkalmazni azokra a kiskereskedelmi paritásos kötelezettségekre, amelyek értelmében az online közvetítő szolgáltatás vevői nem kínálhatnak, értékesíthetnek vagy viszonteladás keretében nem értékesíthetnek árukat vagy szolgáltatásokat a végső felhasználók részére kedvezményesebb feltételek mellett, versenytárs online közvetítő szolgáltatások igénybevételével.

(17) A piaci részesedés korlátozása, egyes vertikális megállapodások kizárása az e rendelet által biztosított mentességből, és az e rendeletben előírt feltételek általában biztosítják azt, hogy azok a megállapodások, amelyekre a csoportmentességet alkalmazni kell, ne nyújtsanak lehetőséget a részt vevő vállalkozások számára arra, hogy a versenyt az adott áruk vagy szolgáltatások jelentős része tekintetében megszüntessék.

(18) A Bizottság az 1/2003/EK tanácsi rendelet ([5]) 29. cikke (1) bekezdésének megfelelően visszavonhatja az e rendeletben biztosított kedvezményt, amennyiben egyedi esetben megállapítja, hogy az e rendelettel létrehozott csoportmentesség hatálya alá tartozó megállapodásnak mégis a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében megállapított feltételekkel összeegyeztethetetlen hatásai vannak. A tagállamok versenyhatóságai visszavonhatják az e rendelet szerinti kedvezményeket az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (2) bekezdése szerint.

(19) Ha a Bizottság vagy valamely tagállam versenyhatósága visszavonja az e rendelet szerinti kedvezményt, a Bizottságot vagy az említett hatóságot terheli annak bizonyítása, hogy a szóban forgó vertikális megállapodás a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozik, és hogy a megállapodás nem felel meg a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében foglalt négy feltétel legalább egyikének.

(20) Annak eldöntése során, hogy vissza kell-e vonni az e rendelet által nyújtott kedvezményt az 1/2003/EK rendelet 29. cikke alapján, azok a versenyellenes hatások bírnak különleges jelentőséggel, amelyek abból adódhatnak, hogy a vertikális megállapodások hasonló hatásokat kiváltó párhuzamos hálózatainak léte az érintett piacra történő bejutást vagy az azon való versenyt jelentősen korlátozza. Ilyen halmozott hatások keletkezhetnek különösen a kizárólagos forgalmazás, kizárólagos beszállítás, szelektív forgalmazás, paritásos kötelezettségek vagy a versenytilalmi kötelezettségek esetében.

([5]) A Tanács 1/2003/EK rendelete (2002. december 16.) a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.).

(21) Ezt a rendeletet a vertikális megállapodások hasonló versenyellenes hatásokat kiváltó és az adott piac több mint 50 %-ára kiterjedő párhuzamos hálózatai feletti felügyelet megerősítése érdekében a Bizottság rendelet útján alkalmazhatatlannak nyilváníthatja az érintett piac vonatkozásában meghatározott korlátozásokat tartalmazó vertikális megállapodások tekintetében, ily módon állítva helyre a Szerződés 101. cikkének az ilyen megállapodásokra való teljes körű alkalmazását,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Fogalommeghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában:

a) „vertikális megállapodás”: olyan megállapodás vagy összehangolt magatartás, amely a megállapodás vagy az összehangolt magatartás szempontjából a termelési vagy értékesítési lánc különböző szintjein tevékenykedő két vagy több vállalkozás között jön létre, és amely azokra a feltételekre vonatkozik, amelyek mellett egyes áruknak vagy szolgáltatásoknak a felek által történő vásárlása, értékesítése vagy viszonteladása történik;

b) „vertikális korlátozás”: a versenynek a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó korlátozása vertikális megállapodásban;

c) „versenytárs vállalkozás”: tényleges vagy potenciális versenytárs; „tényleges versenytárs”: ugyanazon az érintett piacon tevékenykedő vállalkozás; „potenciális versenytárs”: olyan vállalkozás, amely a vertikális megállapodás hiányában, valós alapokon és nem pusztán elméleti lehetőségként, valószínűsíthetően rövid időn belül elvégezné az érintett piacra lépéshez szükséges további beruházásokat vagy vállalna más szükséges váltási költségeket;

d) a „szállító” fogalma kiterjed az online közvetítő szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásra is;

e) „online közvetítő szolgáltatások”: az (EU) 2015/1535 európai parlamenti és tanácsi irányelv ([6]) 1. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerinti, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik a vállalkozások számára, hogy árukat vagy szolgáltatásokat kínáljanak:

   i. más vállalkozások vagy végső felhasználók számára az ilyen vállalkozások közötti közvetlen ügyletek megkönnyítése céljából; vagy

   ii. végső felhasználók számára azzal a céllal, hogy megkönnyítsék a közvetlen ügyleteket az ilyen vállalkozások és a végső felhasználók között;

   függetlenül attól, hogy az ügyleteket végül megkötötték-e és hogy hol kötötték meg;

f) „versenytilalmi kötelezettség”: olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a vevő nem gyárt, vásárol, ad el vagy értékesít viszonteladás keretében a szerződés szerinti árukkal vagy szolgáltatásokkal versengő árut vagy szolgáltatást, illetve a vevőt terhelő olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében az érintett piacon a szerződés szerinti áruk és szolgáltatások, valamint azok helyettesítői tekintetében – az előző naptári évi beszerzései értéke, vagy ahol ez bevett ágazati gyakorlat, mennyisége alapján számítva – a vevő összbeszerzésének több mint 80 %-a a szállítótól vagy a szállító által megjelölt másik vállalkozástól kell hogy származzék;

g) „szelektív forgalmazási rendszer”: olyan forgalmazási rendszer, amelyben a szállító vállalja, hogy a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat, akár közvetlenül, akár közvetve, csak meghatározott kritériumok alapján kiválasztott forgalmazóknak adja el, és ezek a forgalmazók vállalják, hogy az ilyen árukat vagy szolgáltatásokat nem szerződéses forgalmazók számára nem értékesítik a szállító által e rendszer működtetésére meghatározott területen;

h) „kizárólagos forgalmazási rendszer”: olyan forgalmazási rendszer, amelyben a szállító egy területet vagy vevőcsoportot kizárólagosan magához vagy legfeljebb öt vevőhöz rendel, és az összes többi vevőt korlátozza abban, hogy aktívan értékesítsenek a kizárólagos területen vagy a kizárólagos vevőcsoport részére;

([6]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1535 irányelve (2015. szeptember 9.) a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról (HL L 241., 2015.9.17., 1. o.).

i) „szellemitulajdon-jogok”: az iparjogvédelmi jogok, a know-how, a szerzői jogok és a szomszédos jogok;

j) „know-how”: a szállító tapasztalataiból eredő és kipróbált nem szabadalmazott gyakorlati ismeretek titkos, lényeges és azonosított együttese; „titkos”: a know-how nem közismert vagy nehezen hozzáférhető; „lényeges”: a know-how jelentős és hasznos a vevő számára a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások felhasználásához, eladásához vagy viszonteladásához; „azonosított”: a know-how-ról kellően átfogó ismertetés áll rendelkezésre, amelynek alapján megállapítható, hogy a know-how kimeríti a titkosság és lényegesség ismérveit;

k) „vevő”: többek között az olyan vállalkozás, amely a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozó megállapodás alapján árukat vagy szolgáltatásokat ad el egy másik vállalkozás nevében;

l) „aktív értékesítés”: az ügyfelek aktív megcélzása látogatásokkal, levelekkel, e-mailekkel, telefonhívásokkal vagy más közvetlen kommunikációs eszközökkel, vagy célzott reklámozással és promócióval offline vagy online, például nyomtatott vagy digitális média útján, ideértve az online médiát, az ár-összehasonlító szolgáltatásokat vagy a keresőmotorokban megjelenő, adott területen található vevőket vagy vevőcsoportokat célzó hirdetéseket, meghatározott területeknek legfelső szintű doménnel rendelkező weboldal üzemeltetésével, vagy egy weboldalon olyan nyelvek kínálásával, amelyeket bizonyos területeken általánosan használnak, amennyiben ezek a nyelvek eltérnek a vevő letelepedési helye szerinti területen általánosan használt nyelvektől;

m) „passzív értékesítés”: az egyéni vevők kéretlen megkeresése nyomán történő értékesítés, beleértve az áruk vagy szolgáltatások ilyen vevőknek történő szállítását anélkül, hogy az értékesítést az adott vevőt, vevőcsoportot vagy területet aktívan megcélzó reklámmal kezdeményezték volna, valamint ideértve a közbeszerzésben való részvételből vagy a magán ajánlattételi felhívásra való jelentkezésből eredő értékesítéseket.

(2) E rendelet alkalmazásában, a „vállalkozás”, a „szállító” és a „vevő” fogalma magában foglalja a megfelelő kapcsolt vállalkozásokat.

„kapcsolt vállalkozások”:

a) azok a vállalkozások, amelyekben a megállapodásban részes fél közvetlenül vagy közvetve:

   i. a szavazati jogok több mint felével rendelkezik; vagy

   ii. jogosult a felügyelőbizottság, az ügyvezető testület vagy a vállalkozást jogszerűen képviselő testületek tagjainak több mint a felének kinevezésére; vagy

   iii. jogosult a vállalkozás ügyeinek irányítására; vagy

b) olyan vállalkozások, amelyek a megállapodásban részes felek közül valamelyik tekintetében közvetlenül vagy közvetve az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel rendelkeznek; vagy

c) olyan vállalkozások, amelyek tekintetében a b) pontban említett vállalkozás közvetlenül vagy közvetve az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel rendelkezik; vagy

d) olyan vállalkozások, amelyek tekintetében a megállapodásban részes valamely fél az a), b) vagy c) pontban említett vállalkozások egyikével vagy közülük többel, illetve amelyek tekintetében az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több, együttesen rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel; vagy

e) olyan vállalkozások, amelyek tekintetében az a) pontban felsorolt jogokkal vagy hatáskörökkel együttesen rendelkeznek:

   i. a megállapodásban részes felek vagy azoknak az a)–d) pontban említett kapcsolt vállalkozásai; vagy

   ii. a megállapodásban részes egy vagy több fél vagy azoknak az a)-d) pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása, és egy vagy több harmadik fél.

2. cikk

Mentesítés

(1) A Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a vertikális megállapodásokra. E mentesség annyiban alkalmazandó, amennyiben az ilyen megállapodások vertikális korlátozásokat tartalmaznak.

(2) Az (1) bekezdésben biztosított mentesség csak akkor alkalmazható vállalkozások társulása és annak tagjai között létrejött, vagy az ilyen társulás és annak szállítói között létrejött vertikális megállapodásokra, ha a társulás valamennyi tagja árukat értékesítő kiskereskedő, és ha a társulás egyetlen tagjának saját kapcsolt vállalkozásaival együtt elért teljes éves üzleti forgalma sem haladja meg az 50 millió EUR-t. Az ilyen társulások által kötött vertikális megállapodások, a Szerződés 101. cikkének a társulás tagjai között létrejött horizontális megállapodásokra és a társulás által elfogadott döntésekre való alkalmazásának sérelme nélkül, e rendelet hatálya alá tartoznak.

(3) Az (1) bekezdésben biztosított mentesség alkalmazandó a szellemitulajdon-jogoknak a vevőre történő átruházására vagy a vevő általi hasznosítására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazó vertikális megállapodásokra, feltéve, hogy ezek a rendelkezések nem képezik az ilyen megállapodások elsődleges célját, és közvetlenül az áruknak vagy a szolgáltatásoknak a vevő vagy annak ügyfelei által történő felhasználására, eladására vagy viszonteladására vonatkoznak. A mentesség alkalmazásának feltétele az, hogy a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások tekintetében ezek a rendelkezések ne tartalmazzanak az e rendelet alapján nem mentesített vertikális korlátozásokkal azonos célú versenykorlátozásokat.

(4) Az (1) bekezdésben biztosított mentességet nem lehet alkalmazni a versenytárs vállalkozások között létrejött vertikális megállapodásokra. Az említett mentességet kell alkalmazni azonban akkor, ha a versenytárs vállalkozások nem kölcsönös vertikális megállapodást kötnek és az alábbi helyzetek valamelyike áll fenn:

a) a szállító az upstream szinten gyártóként, importőrként vagy nagykereskedőként, a downstream szinten pedig áruk importőreként, nagykereskedőjeként vagy kiskereskedőjeként tevékenykedik, míg a vevő downstream szinten importőr, nagykereskedő vagy kiskereskedő, nem pedig az upstream szinten versenytárs vállalkozás, ahol a szerződés szerinti árukat vásárolja; vagy

b) a szállító a kereskedelem több szintjén nyújt szolgáltatásokat, a vevő pedig kiskereskedelmi szinten nyújt szolgáltatásokat, és ő maga nem versenytárs vállalkozás a kereskedelem azon szintjén, amelyen a szerződés szerinti szolgáltatásokat vásárolja.

(5) A (4) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott kivételek nem alkalmazandók a szállító és a vevő közötti olyan információcserére, amely vagy nem kapcsolódik közvetlenül a vertikális megállapodás végrehajtásához, vagy nem szükséges a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások előállításának vagy forgalmazásának javításához, vagy amely e két feltétel egyikének sem felel meg.

(6) A (4) bekezdés a) és b) pontjában foglalt mentességek nem alkalmazandók az online közvetítő szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos vertikális megállapodásokra abban az esetben, ha az online közvetítő szolgáltatás nyújtója versenytárs vállalkozás a közvetített áruk vagy szolgáltatások értékesítésének érintett piacán.

(7) Ez a rendelet nem alkalmazandó azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek tárgya valamely más csoportmentességi rendelet hatálya alá tartozik, kivéve akkor, ha az ilyen rendelet másképp rendelkezik.

3. cikk

Piaci részesedési küszöb

(1) A 2. cikk szerinti mentesség azzal a feltétellel alkalmazható, hogy a szállító piaci részesedése nem haladja meg a 30 %-ot azon az érintett piacon, ahol eladja a szerződés szerinti áruit és szolgáltatásait, és a vevő piaci részesedése nem haladja meg a 30 %-ot azon az érintett piacon, ahol vásárolja a szerződés szerinti árukat és szolgáltatásokat.

(2) Az (1) bekezdés alkalmazásában, amennyiben egy többoldalú megállapodásban egy vállalkozás a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat egy, a megállapodásban részes vállalkozástól veszi meg, majd azokat egy, a megállapodásban részes másik vállalkozásnak adja el, az első vállalkozás piaci részesedése sem vevőként, sem szállítóként nem haladhatja meg az említett bekezdésben meghatározott piaci részesedési küszöböt annak érdekében, hogy a 2. cikk szerinti mentesség alkalmazható legyen.

4. cikk

A csoportmentességi kedvezmény megszüntetésével járó korlátozások – különösen súlyos korlátozások

A 2. cikkben előírt mentességet nem lehet alkalmazni azokra a vertikális megállapodásokra, amelyeknek célja, közvetlenül vagy közvetve, önmagukban vagy más, a felek irányítása alatt álló tényezőkkel együtt, a következő:

a) a vevő azon képességének korlátozása, hogy saját eladási árát megállapítsa, azon lehetőség sérelme nélkül, hogy a szállító maximális eladási árat írjon elő vagy eladási árat javasoljon, feltéve hogy azok nem vezetnek – a felek bármelyike részéről történő nyomásgyakorlás vagy ösztönzés eredményeként – rögzített vagy minimális eladási árhoz;

b) amennyiben a szállító kizárólagos forgalmazási rendszert működtet, annak a területnek vagy vevőknek a korlátozása, ahol vagy akiknek a kizárólagos forgalmazó a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat aktívan vagy passzívan értékesítheti, kivéve:

   i. a szállító számára fenntartott vagy a szállító által legfeljebb öt másik kizárólagos forgalmazó számára kijelölt területen vagy vevőcsoport számára történő aktív értékesítés korlátozását a kizárólagos forgalmazó és közvetlen vevői részére;

   ii. a kizárólagos forgalmazó és ügyfelei aktív vagy passzív értékesítésének korlátozását olyan területen található nem engedélyezett forgalmazók számára, ahol a szállító szelektív forgalmazási rendszert működtet a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások tekintetében;

   iii. a kizárólagos forgalmazó telephelyének korlátozását;

   iv. a végső felhasználók részére történő aktív vagy passzív értékesítésnek a nagykereskedőként működő kizárólagos forgalmazó általi korlátozását;

   v. a kizárólagos forgalmazó azon képességének korlátozását, hogy beépítés céljára szállított összetevők aktív vagy passzív értékesítését végezze olyan ügyfelek számára, amelyek azokat a szállító által előállított árukkal azonos típusú áruk gyártásához használnák fel;

c) amennyiben a szállító szelektív forgalmazási rendszert működtet,

   i. arra vonatkozó korlátozás, hogy a szelektív forgalmazási rendszer tagjai milyen területen, illetve milyen vevők számára értékesíthetik a szerződéses árukat vagy szolgáltatásokat, kivéve:

      1. a szállító számára fenntartott vagy a szállító által legfeljebb öt kizárólagos forgalmazónak kiosztott területre vagy ügyfélcsoportra irányuló aktív eladások korlátozását a szelektív forgalmazási rendszer tagjai és közvetlen vevői részére;

      2. a szelektív forgalmazási rendszer működési területén található, nem engedélyezett forgalmazóknak történő aktív vagy passzív értékesítés korlátozását a szelektív forgalmazási rendszer tagjai és ügyfeleik számára;

      3. a szelektív forgalmazási rendszer tagjai letelepedési helyének korlátozását;

      4. egy szelektív forgalmazási rendszer nagykereskedőként működő tagjai által a végső felhasználók részére történő aktív vagy passzív értékesítések korlátozását;

      5. azon képesség korlátozását, hogy beépítés céljára szállított összetevőket értékesítsen olyan ügyfelek számára, amelyek azokat a szállító által előállított árukkal azonos típusú áruk gyártásához használnák fel;

   ii. a szelektív forgalmazási rendszeren belül végrehajtott keresztszállítások korlátozása a kereskedelem azonos vagy különböző szintjein működő forgalmazók között;

   iii. a kiskereskedelmi szinten működő szelektív forgalmazási rendszer tagjai által a végső felhasználóknak történő aktív vagy passzív értékesítés korlátozása, a c) pont i. 1. és 3. alpontjában foglaltak sérelme nélkül;

d) amennyiben a szállító sem kizárólagos forgalmazási rendszert, sem pedig szelektív forgalmazási rendszert nem működtet, annak a területnek vagy azoknak a vevőknek a korlátozása, ahol vagy akiknek a vevő a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat aktívan vagy passzívan értékesítheti, kivéve:

   i. a szállító számára fenntartott vagy a szállító által legfeljebb öt kizárólagos forgalmazó számára kijelölt területre vagy vevőcsoportra irányuló aktív értékesítés korlátozását a vevő és közvetlen vevői részére;

   ii. a vevő és ügyfelei aktív vagy passzív értékesítésének korlátozását olyan területen található nem engedélyezett forgalmazók számára, ahol a szállító szelektív forgalmazási rendszert működtet a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások tekintetében;

   iii. a vevő letelepedési helyének korlátozását;

   iv. a nagykereskedőként működő vevő általi aktív és passzív értékesítések korlátozását a végső felhasználók számára;

   v. a vevő azon képességének korlátozását, hogy beépítés céljára szállított összetevők aktív vagy passzív értékesítését végezze olyan ügyfelek számára, amelyek azokat a szállító által előállított árukkal azonos típusú áruk gyártásához használnák fel;

e) annak megakadályozását, hogy a vevő vagy ügyfelei hatékonyan használják az internetet a szerződés szerinti áruk vagy szolgáltatások értékesítése céljából, mivel ez korlátozza azt a területet, ahol vagy a vevők körét, akiknek a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat a b), c) vagy d) pont értelmében értékesíthetik, azon lehetőség sérelme nélkül, hogy a vevőt kötelezzék:

   i. az online értékesítésre vonatkozó más korlátozások bevezetésére; vagy

   ii. az online hirdetésekre vonatkozó olyan korlátozások bevezetésére, amelyeknek nem az a célja, hogy megakadályozzák egy teljes online hirdetési csatorna használatát;

f) olyan korlátozás bevezetésére, amelyben az összetevők szállítója és az ilyen összetevőket beépítő vevő állapodott meg, és amely abban korlátozza a szállítót, hogy az összetevőket pótalkatrészként értékesítse a végső felhasználóknak, javítóműhelyeknek, nagykereskedőknek vagy más szolgáltatóknak, amelyeket a vevő nem bízott meg áruinak javításával illetve karbantartásával.

5. cikk

Nem mentesülő korlátozások

(1) A 2. cikk szerinti mentességet nem lehet alkalmazni a következő, vertikális megállapodásokban szereplő kötelezettségekre:

a) bármely olyan közvetlen vagy közvetett versenytilalmi kötelezettség, amely határozatlan időre vagy öt évet meghaladó időtartamra szól;

b) bármely olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a vevő a megállapodás megszűnése után nem gyárt, nem vásárol, nem ad el vagy viszonteladás keretében nem értékesít árukat vagy szolgáltatásokat;

c) bármely olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a szelektív forgalmazási rendszer tagjai nem értékesítik meghatározott versenytárs szállítók márkáit;

d) bármely olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettség, amelynek értelmében a vevő nem kínál, nem ad el vagy viszonteladás keretében nem értékesít árukat vagy szolgáltatásokat a végső felhasználók részére kedvezményesebb feltételek mellett, versenytárs online közvetítő szolgáltatók révén;

(2) Az (1) bekezdés a) pontjától eltérve, az ötéves időbeli korlátozás nem alkalmazandó abban az esetben, ha a szerződés szerinti árukat vagy szolgáltatásokat a vevő a szállító tulajdonában lévő vagy a szállító által a vevővel kapcsolatban nem álló harmadik személytől bérelt helyiségekből és területekről értékesíti, feltéve, hogy a versenytilalmi kötelezettség időtartama nem haladja meg a helyiségeknek és területeknek a vevő által történő birtoklásának időtartamát.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjától eltérve a 2. cikk szerinti mentesség alkalmazandó bármely olyan közvetlen vagy közvetett kötelezettségre, amelynek értelmében a vevő a megállapodás megszűnése után nem gyárt, nem vásárol, nem ad el vagy viszonteladás keretében nem értékesít árukat vagy szolgáltatásokat, amennyiben az alábbi feltételek teljesülnek:

a) a kötelezettség a szerződés szerinti árukkal vagy szolgáltatásokkal versengő árukra vagy szolgáltatásokra vonatkozik;

b) a kötelezettség azokra a helyiségekre és területekre korlátozódik, ahol a vevő a szerződés időtartama alatt működött;

c) a kötelezettség a szállító által a vevőre átruházott know-how védelméhez elengedhetetlen;

d) a kötelezettség időtartama a megállapodás megszűnését követő egyéves időtartamra korlátozódik.

Az (1) bekezdés b) pontja nem sérti a közkinccsé még nem vált know-how hasznosítására és nyilvánosságra hozatalára vonatkozó határozatlan időtartamú korlátozás lehetőségét.

6. cikk

Visszavonás egyedi esetekben

(1) A Bizottság az 1/2003/EK rendelet 29. cikke (1) bekezdésének megfelelően visszavonhatja az e rendelet által nyújtott kedvezményt, amennyiben egy egyedi esetben megállapítja, hogy az e rendelet 2. cikke szerinti mentesség hatálya alá tartozó vertikális megállapodás olyan hatással jár, amely összeegyeztethetetlen a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésével. Ilyen hatások jelentkezhetnek például akkor, ha az online közvetítő szolgáltatások nyújtásának érintett piaca erősen koncentrált, és az ilyen szolgáltatások nyújtói közötti versenyt korlátozza a hasonló megállapodások párhuzamos hálózatainak halmozott hatása, amelyek korlátozzák az online közvetítő szolgáltatások vevőit abban, hogy a közvetlen értékesítési csatornáikon kedvezőbb feltételek mellett kínáljanak, értékesítsenek vagy viszonteladás keretében értékesítsenek árukat vagy szolgáltatásokat a végső felhasználóknak.

(2) A tagállamok versenyhatóságai visszavonhatják az e rendelet szerinti kedvezményeket az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (2) bekezdése szerint.

7. cikk

E rendelet alkalmazásának mellőzése

A 19/65/EGK rendelet 1a. cikke értelmében a Bizottság rendeletben megállapíthatja, hogy-amennyiben a hasonló vertikális korlátozások párhuzamos hálózatai az érintett piac több mint 50 %-ára terjednek ki – e rendeletet nem lehet alkalmazni azokra a vertikális megállapodásokra, amelyek arra a piacra vonatkozóan tartalmaznak meghatározott korlátozásokat.

8. cikk

A piaci részesedési küszöb alkalmazása

A 3. cikkben előírt piaci részesedési küszöb alkalmazására a következő szabályokat kell alkalmazni:

a) a szállító piaci részesedét a piaci eladások értékére vonatkozó adatok alapján kell kiszámolni, és a vevő piaci részesedését a piaci vételek értékére vonatkozó adatok alapján kell kiszámolni. Ha a piaci eladási- vagy vételi értékekről nem áll rendelkezésre adat, más megbízható piaci információn – beleértve a piaci értékesítés és vásárlás volumenét – alapuló becsléseket is fel lehet használni az érintett vállalkozás piaci részesedésének megállapítására;

b) a piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani;

c) a szállító piaci részesedésébe beletartozik minden, a vertikálisan integrált forgalmazók számára értékesítés céljából szállított áru és szolgáltatás;

d) ha egy piaci részesedés kezdetben nem több mint 30 %, de később e szint fölé emelkedik, a 2. cikk szerinti mentességet a 30 %-os piaci részesedési küszöbérték első alkalommal történő átlépésének éve utáni két egymást követő naptári évben továbbra is alkalmazni kell;

e) az 1. cikk (2) bekezdése második albekezdésének e) pontjában említett vállalkozások piaci részesedését a szóban forgó albekezdés a) pontjában felsorolt joggal vagy felhatalmazással rendelkező valamennyi vállalkozás között egyenlő arányban kell megosztani.

9. cikk

A forgalmi küszöb alkalmazása

(1) A 2. cikk (2) bekezdése szerinti teljes éves üzleti forgalom kiszámítása céljából össze kell adni a vertikális megállapodás érintett részes fél által a megelőző pénzügyi év során elért üzleti forgalom értékét és a kapcsolt vállalkozásai által elért üzleti forgalom értékét valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében, az adók és az egyéb díjak nélkül. E célból nem lehet figyelembe venni a vertikális megállapodásban részes fél és kapcsolt vállalkozásai közötti ügyleteket, illetőleg a kapcsolt vállalkozásai egymás közötti ügyleteit.

(2) A 2. cikk szerinti mentességet továbbra is alkalmazni kell, ha két egymást követő pénzügyi év során a teljes éves üzleti forgalom küszöbértékét legfeljebb 10 %-kal haladják meg.

10. cikk

Átmeneti időszak

A Szerződés 101. cikkének (1) bekezdésében meghatározott tilalom nem alkalmazható a 2022. június 1-je és 2023. május 31. közötti időszakban azokra a megállapodásokra, amelyek 2022. május 31-én már hatályban voltak, és amelyek ugyan nem felelnek meg a mentesség e rendeletben meghatározott feltételeinek, de 2022. május 31-én megfeleltek a 330/2010/EU rendeletben meghatározott mentességi feltételeknek.

11. cikk

Időbeli hatály

Ez a rendelet 2022. június 1-jén lép hatályba.

Ez a rendelet 2034. május 31-én hatályát veszti.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2022. május 10-én.

a Bizottság részéről
az elnök
Ursula VON DER LEYEN